

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

Veterinaire volksgezondheid en vogelinfluenza

NVAG themamiddag d.d. 02-03 2006, Utrecht

Prof.dr. Frans van Knapen

**Nieuwe uitbraak
vogelgriep Rusland**

Onderzoek vogelgriep bij Fransen

**Italië bevangen
door kippendrift**

Vogelgriep in Kroatië

Vogelgriep in vier Europese landen

ZAGREB/LONDEN, 22 OKT. Zowel in Kroatië als in Groot-Brittannië is vogelgriep vastgesteld. Daarmee komt het aantal Europese landen waar het virus is gevonden op vier. • Pagina 4

Verwarring over rauwe eieren en griep

De Europese Commissie en het onafhankelijke Europees Agentschap voor de Voedselveiligheid (Efsa) spreken elkaar vandaag tegen in adviezen inzake vogelgriep over het eten van kippenvlees en rauwe eieren. Terwijl Efsa de Europese consumenten heeft gewaarschuwd dat kippenvlees en eieren goed moeten worden gekookt, kwam de Europese Commissie vanmiddag met een verklaring dat er voor de consument door het Europese 'voorzorgsbeleid' inzake voedselveiligheid

geen risico's zijn. Hoewel er geen wetenschappelijk bewijs is voor besmetting met vogelgriep door voedsel zei Efsa-directeur Koëter: „We kunnen het theoretisch niet uitsluiten”. In zijn verklaring wees commissaris Kyprianou (Gezondheid en Consumentenbescherming) er op dat „alleen goed voedsel op de markt komt”. Bij kippen in de EU is nog geen vogelgriep geconstateerd. Wel meldde Kroatië vandaag besmetting van zwanen met het ook voor mensen gevaarlijke H5N1-virus.

DINSDAG 25 OKTOBER 2

VOGELGRIEP

Vaccin bij pandemie snel klaar

WHO waarschuwt Afrika voor gevolgen vogelgriep

H5N1
**Papegaai besmet
in quarantaine**

Kip dood. Is het vogelgriep?

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

influenza virus

typeringen: H-antigeen
N-antigeen

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

Permanente veranderingen in influenza virus door:

- mutaties
- uitwisseling genetisch materiaal.

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

Vorige vogelinfluenza epidemie in Nederland:
februari 2003: H7N7

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

Tientallen ruimers met conjunctivitis en lichte griepverschijnselen.

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

Echte pathogene typen van influenza A voor de mens H5, H9 hebben in de geschiedenis nog nooit een pandemie veroorzaakt (H1, H3)

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

Omstandigheden: ZO-Azië !

Kans 3 x per eeuw

(Spaanse griep, A-griep, Honkong griep)

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

Transmissie: - aerogeen (óók indirect)
- mest

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

Transmissie: - vlees, eieren

➤ alleen zieke dieren, met bepaalde typen.

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

Verhitten (> 70 °C) is voldoende voor inactivatie
(Ook goed voor *Salmonella*, *Campylobacter*)

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

Andere huisdieren:

- varken
- paard
- hond
- kat

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

H5N1 – is pathogeen voor katten
– transmissie tussen katten

Wie kijkt hiernaar??

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

Verspreiding (H5N1)

- vogeltrek? (Verspreidingspatroon overwegend niet overlappend met vogeltrek)
- handel / transport pluimvee producten
- mestverwerking
- intensieve dierhouderij (juist géén rol in epidemiologie)

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

Beschermingsmaatregelen:

- Ophokken van gehouden vogels
- Scheiden van watervogels van overig pluimvee.

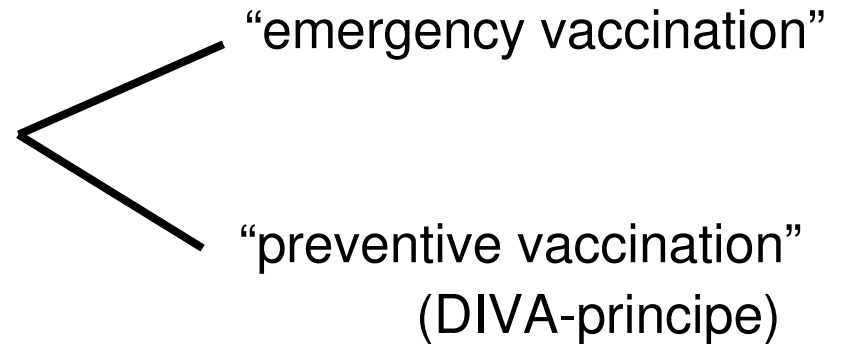
Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

Beschermingsmaatregelen:

Politieke discussie

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

Handelspolitiek:

- Exporterende landen buigen, importerende landen eisen
- WTO/SPS-agreement → bescherming volksgezondheid.

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

Wat is er nu nieuw?

- H5N1 circuleert sinds 1997
- menselijke slachtoffers sedertdien (directe besmetting, N = 85 wereldwijd)
- Influenza virus: - “can pick up qualities”
- “can give away qualities”

Waarom zou een pandemie bij de mens H5N1 moeten zijn???

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

vogelinfluenza = vogelpest = vogelgriep

Is primair een probleem voor kippen / eenden / ganzen / zwanen

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

Wat is nodig voor een pandemie:

- pathogeen voor de mens
- transmissie mens-mens ($R > 1$)
- lange incubatie periode.

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

- 50% van de besmette mensen is overleden !
Bedoeld wordt: 50% van de in ziekenhuizen opgenomen patiënten is overleden.
- Niemand kan inschatten hoeveel mensen zijn besmet met H5N1 in endemische gebieden.
Wie kijkt hiernaar?

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

- ernstige zieke mensen
- armoede
- ondervoeding
- relatief slechte medische infrastructuur.

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

Bij de jaarlijkse griep epidemie (golf) in EU:

- 40 – 50 miljoen geïnfecteerden
- 100.000 dodelijke slachtoffers (0,1 – 0,2%)

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

**Politiek en publieke discussie leidt af van
echte problemen in de derde wereld:**

- HIV / AIDS
- Malaria
- Tuberculose

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

Bestrijding van vogelgriep:

- ringvaccinatie
- ruimen van koppels

[Vergelijk bestrijding mond- en klauwzeer
runderen met en zonder ringvaccinatie !]

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

Bestrijding van vogelgriep:

- maak marker vaccins (of gebruik sentineldieren)
- maak een strategische planning.
- bouw een structuur / organisatie als die niet bestaat
- voorlichting publiek over bijvoorbeeld consumptie van vlees van gevaccineerde dieren.
(wie weet wat NCD is?)

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

Risicocommunicatie:

- niet door belanghebbenden (sector, consumentenorganisaties, dierwelzijnsgroeperingen, media, onderzoekers).
- wel door onafhankelijke organisaties (VWA, RIVM).
- vermijd overregulering / onduidelijkheid.
- “risk based” reageren (niet elke dode vogel heeft griep)

Universiteit Utrecht

Institute for Risk Assessment Sciences

Divisie Volksgezondheid en Voedselveiligheid

Tot slot:

In Nederland overlijden ieder jaar 50-70 mensen aan Salmonella infecties uit onze eigen kippen.

Waarom is élk slachtoffer van vogelgriep in het buitenland hier voorpaginanieuws?